

Rechtbank Rotterdam
Zitting d.d. 4 augustus 2010
Parketnummer 10/965035-10

PLEITAANTEKENINGEN

van V.L. Koppe

in de WOTS-zaak van

W. al D.

thans verblijvende op de
Terroristenafdeling in de JI Vught

Inleiding

1. De vraag die uw rechtbank vandaag dient te beantwoorden is of, en zo ja op welke wijze, de aan W. al D. in de Verenigde Staten opgelegde gevangenisstraf van 25 jaar dient te worden omgezet naar een Nederlandse straf. Kan het Amerikaanse vonnis in Nederland ten uitvoer worden gelegd?
2. Voor de beantwoording van die vraag moet niet alleen gekeken worden naar hetgeen in de procedure in de Verenigde Staten is gebeurd, maar ook naar wat in Nederland is voorafgegaan aan de uitlevering van W. al D. aan de Verenigde Staten. In de beschrijving van deze voorgeschiedenis liggen niet alleen antwoorden besloten op vragen als dubbele strafbaarheid etc., maar zijn ook wezenlijke argumenten gelegen die zien op de vraag tot welke (eventuele) hoogte van een hier op te leggen straf uw rechtbank dient te komen.

Voorgeschiedenis

3. Op 1 september 2004 start de Nationale Recherche onder leiding van het Landelijk Parket een opsporingsonderzoek tegen W. al D. en een aantal andere verdachten, waaronder een persoon genaamd K. al N.. De strafzaak heeft als codenaam 'Kapper'.

Kort na 1 september 2004 wordt tegen W. al D. een gerechtelijk vooronderzoek geopend.

4. Aanleiding voor het opsporingsonderzoek zijn ambtsberichten van de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst en de Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst van 12 augustus respectievelijk 19 augustus 2004. Daarin stellen de inlichtingendiensten dat W. al D. betrokken zou zijn geweest bij acties tegen 'coalitietroepen' in Irak en bij de ontvoering en moord op de Amerikaanse zakenman Nicolas Berg in Irak op 11 mei 2004.
5. In het kader van dit opsporingsonderzoek zet de Nationale Recherche een groot aantal (bijzondere) opsporingsbevoegdheden in. W. al D. en zijn medeverdachten worden op 41 verschillende dagen stelselmatig geobserveerd; er worden 51 verschillende telefoonverbindingen getapt; men plaatst directe af luisterapparatuur in de garage van Al D. a en aan negen verschillende landen wordt rechtshulp gevraagd.
6. Korte tijd na de start van het opsporingsonderzoek melden de Amerikaanse autoriteiten dat W. al D. niet betrokken kan zijn geweest bij de moord op Nicholas Berg. Niettemin zetten politie en justitie het opsporingsonderzoek ook op basis van deze verdenking voort en houden W. al D. (onder meer) op grond van deze verdenking op 2 mei 2005 in Amersfoort aan.
7. Op deze zelfde dag vindt er een doorzoeking plaats in de woning van W. al D. in Amersfoort. Datzelfde gebeurt in nog acht andere woningen in Nederland. Verbalisanten van de Nationale Recherche nemen een grote hoeveelheid stukken, informatiedragers en andere voorwerpen in beslag. Vele honderden manuren zijn er mee gemoeid om het beslag door te pluizen.
8. W. al D. wordt vervolgens op 4 mei 2005 voorgeleid bij de rechter-commissaris in Rotterdam en dezelfde dag in bewaring gesteld. De rechter-commissaris beveelt de bewaring voor twee feiten. Hij verwijt W. al D. vanaf 10 augustus 2004 deel te hebben genomen aan een terroristische organisatie en betrokkenheid bij diefstal van goederen uit een woning. De moord op Nicholas Berg komt niet voor op het bevel tot bewaring.
9. Op 12 mei 2005 doet de toenmalige zaakofficier van justitie, Mr. Van Ling, bij de raadkamer van de Rechtbank Rotterdam een vordering ex art. 67b Sv. Omdat dit processtuk voor uw beoordeling van belang is hecht ik het aan als **productie 1**. De officier van justitie doet deze vordering omdat zij de strafbare feiten waarvoor de

bewaring door de rechter-commissaris is bevolen wil uitbreiden. Aanleiding voor de beslissing van de officier van justitie is het aantreffen van een video tijdens de doorzoeking in de woning van W. al D.. Op deze video zijn filmbeelden te zien die zijn gemaakt door W. al D.. Het zijn filmbeelden van zijn reis naar Irak in oktober 2003. Exact dezelfde filmbeelden die aan de basis hebben gelegen van het verzoek tot uitlevering van de Verenigde Staten. Exact dezelfde filmbeelden die de grondslag vormen voor de veroordeling in de Verenigde Staten van W. al D. tot 25 jaar gevangenisstraf.

10. De raadkamer van de rechtbank Rotterdam breidt de voorlopige hechtenis uit naar aanleiding van die vordering ex art. 67b Sv. op 13 mei 2005. Vanaf dat moment wordt W. al D. dus ook vervolgd voor een strafbaar feit, inhoudende dat hij op 30 oktober 2003 te Falluja gepoogd zou hebben personen van het leven te beroven althans daartoe voorbereidingshandelingen zou hebben gepleegd. Hij zou dat hebben gedaan door die dag een landmijn of een projectiel of een explosief (onzichtbaar) te plaatsen op de openbare weg in Falluja en/of deze op scherp te zetten en/of deze aan te sluiten op bedrading.
11. Op 25 mei 2005 wordt het gerechtelijk vooronderzoek tegen W. al D. uitgebreid nadat door de officier van justitie een nadere vordering tot gerechtelijk vooronderzoek is gedaan. Dit betreft dezelfde uitbreiding van strafbare feiten als die door de officier van justitie eerder is gedaan in haar vordering ex art. 67b Sv.
12. Op 5 juli 2005 preciseert de officier van justitie de feiten waarvoor de voorlopige hechtenis was bevolen (**productie 2**). Naast de eerder genoemde voorbereidingshandelingen en/of poging tot moord in Falluja op 30 oktober 2003, verwijt zij W. al D. ook het daadwerkelijk tot ontploffing brengen van diezelfde explosieven etc., althans een poging of voorbereidingshandelingen daartoe. Dat zou moeten zijn gebeurd in de periode van 15 oktober 2003 tot 15 november 2003 en zou gericht zijn geweest tegen een Amerikaans militair konvooi en/of militaire voertuigen. Een en ander zou volgens de officier van justitie strafbaar zijn in de zin van art. 157 Sr. jo. art 2. van het Verdrag bestrijding terroristische bomaanslagen. Met andere woorden: de officier van justitie breidt de periode waarin door W. al D. strafbare feiten zouden zijn gepleegd uit en meent kennelijk dat er sprake is van betrokkenheid van Al.D bij terroristische aanslagen in Falluja.

13. Zij verwijt W. al D. dus uitdrukkelijk niet strafbare feiten te hebben gepleegd met een zogeheten *terroristisch oogmerk*, maar zoekt aansluiting bij een VN Verdrag. Een ongebruikelijke en juridisch ook onjuiste stap, want er zit in dat verdrag geen enkele rechtstreeks werkende strafbepaling. Het VN-verdrag is een verdrag dat landen die het ondertekend hebben verplicht terroristische misdrijven strafbaar stellen, rechtsmacht te creëren of personen voor dit soort feiten uit te leveren.
14. Dat de officier van justitie W. al D. niet verwijt de strafbare feiten op 30 oktober 2003 in Falluja met een *terroristisch oogmerk* te hebben gepleegd is logisch omdat dit toen in Nederland niet strafbaar was. De wet van 24 juni 2004 (Stb. 290) waarin het begrip ‘terroristisch oogmerk’ werd geïntroduceerd is eerst op 10 augustus 2004 in werking getreden. Geruime tijd dus na 30 oktober 2003.
15. Tijdens de raadkamerzitting van de rechtbank Rotterdam op 7 juli 2005 wordt deze nadere precisering van de voorlopige hechtenis behandeld en diezelfde dag wordt de vordering ex art. 67b Sv. door de rechtbank toegewezen. Tegelijk is daarmee de voorlopige hechtenis van W. al D. met een tweede keer verlengd.
16. De officier van justitie deelt W. al D. tijdens de raadkamerzitting op een vraag van de raadkamer mee dat er op 10 augustus 2005 een pro-formazitting staat gepland. Op die dag zullen, aldus de officier van justitie, de filmbeelden op de in beslag genomen video aan de orde komen bij de beantwoording van de vraag of er sprake is van voldoende ernstige bezwaren om de voorlopige hechtenis te laten voortduren.
17. Ook aan de enige op dat moment nog vast zittende medeverdachte K. al N. deelt de officier van justitie mee dat de pro-formazitting tegen hem staat gepland op 10 augustus 2005. Eveneens bij de meervoudige kamer van de rechtbank Rotterdam. K. al N. is een vriend van W. al D. en ook van Irakese afkomst. Hij is de persoon die laatstgenoemde heeft vergezeld op de reis in oktober 2003 naar Irak. K. al N., die overigens niet de Nederlandse nationaliteit heeft, figureert veelvuldig op de filmbeelden. Ook K. al N. wordt door de officier van justitie verweten betrokken te zijn geweest bij dezelfde voorbereidingshandelingen of pogingen om aanslagen te plegen op Amerikaanse militaire konvooien in Falluja op of omstreeks 30 oktober 2003. Dit strafbare feit staat als feit 2 op zijn dagvaarding. U kunt dat nalezen in de dagvaarding die aan de pleitnota als **productie 3** zit gehecht.

18. De dagvaarding van Al.D om te verschijnen op de zitting van 10 augustus 2005 voor de meervoudige kamer van deze rechtbank wordt echter – ondanks de expliciete mededeling van de officier van justitie in raadkamer – nooit uitgebracht. Anders dan bij K. al N. die wel een dagvaarding ontvangt zal de aangekondigde pro-formazitting bij de rechtbank Rotterdam tegen W. al D. nooit plaatsvinden.
19. Twee dagen vóór het aflopen van de uiterste termijn voor het uitbrengen van de dagvaarding ontvouwt zich een van de meest schandalige episodes uit de Nederlandse strafrechtspleging. Op 28 juli 2005 krijgt W. al D. tot zijn ontsteltenis te horen dat hij – anders dan K. al N. – niet vervolgd zal worden in Nederland, maar dat hij zal worden uitgeleverd aan de Verenigde Staten. Voor exact dezelfde feiten. Wij zijn beiden volkomen verbijsterd.
20. Op dezelfde dag doen de Amerikaanse autoriteiten inderdaad een verzoek tot aanhouding van W. al D.. De officier van justitie schort zijn vervolging in Nederland wordt direct op. Zij stelt W. al D. in vrijheid maar plaatst hem op hetzelfde moment in uitleveringsdetentie. Het is het begin van een vijf jaar durende nachtmerrie. Een nachtmerrie die nog steeds voortduurt.
21. Door deze volkomen onverwachte beslissing van het openbaar ministerie, deze tournure zonder enige precedent in de Nederlandse strafrechtspleging, worden tientallen ordners aan dossier nooit aan de Nederlandse strafrechter voorgehouden. De Nederlandse strafrechter zal door deze totaal onverwachte wending in de strafvervolging tegen W. al D. de honderden in beslag genomen documenten en voorwerpen en de vele tientallen getuigenverklaringen nooit kunnen en mogen beoordelen. Zo wordt bijvoorbeeld de vraag of het extensieve gebruik van bijzondere opsporingsbevoegdheden gerechtvaardigd was niet aan de Nederlandse strafrechter onthouden voorgehouden. Dat moet een Amerikaanse rechter doen. Al die door de Nationale Recherche gehoorde Nederlandse getuigen zullen niet door de Nederlandse strafrechter op betrouwbaarheid worden getoetst, maar door een Amerikaanse jury.
22. Zonder op het moment van het verzoek tot aanhouding van W. al D. zelf ook maar enigerlei vorm van eigen, zelfstandig opsporingsonderzoek te hebben gedaan, hebben de Amerikaanse autoriteiten Nederland te kennen gegeven W. al D. te willen vervolgen voor een Federale Rechtbank in de Verenigde Staten. Voor exact dezelfde feiten als in Nederland. Ik kan dit punt niet genoeg benadrukken.

23. Hoe wrang het lot van W. al D. is, hoe ongelooflijk unfair zijn behandeling door het openbaar ministerie is, is misschien nog wel het beste te lezen het in proces-verbaal van de zitting van 10 augustus 2005 waar K. al N. terecht staat (**productie 4**). Mr. Van Ling zegt op die zitting doodleuk het volgende:

“Ik vraag om een schorsing van het onderzoek teneinde nog nader onderzoek te kunnen laten plaatsvinden naar het onder 2 ten laste gelegde feit. Zo willen we ondermeer nog onderzoeken van welke explosieven gebruik is gemaakt op in Irak. Daarnaast willen we onderzoeken wat precies de rol van deze verdachte in Irak is geweest. Zo weten wij bijvoorbeeld dat verdachte samen met zijn medeverdachte W. al D. op 2 november 2003 is afgereisd naar Irak en dat in Irak aangekomen hun wegen zich hebben gesplitst. Het zwaartepunt van het onderzoek ligt echter bij de verdenking van het financieren van terrorisme door deze verdachte. Verdachte bezat een garage waar hij W. al D. liet werken, terwijl W. al D. geen verstand heeft van auto's. Het onderzoek naar de financiën wordt bemoeilijkt doordat er veel cash geldstromen in en uit zijn gegaan.

Er is een rechtshulpverzoek gedaan aan Amerika om ons bij te staan bij ons onderzoek naar hetgeen zich heeft afgespeeld in Irak. Zij kunnen ons helpen bij het onderzoek naar het konvooi met Amerikaanse militairen dat is ontploft en de vraag welke explosieven hierbij zijn gebruikt. Wat mij betreft hoeft er geen nader onderzoek plaats te vinden naar de persoon van verdachte. De dagvaarding die nu voor u ligt, dat is de definitieve dagvaarding.

Ik heb geen bezwaar tegen het horen van de door de raadsman per fax d.d. 14 juli 2005 verzochte getuigen.”

Geen woord over W. al D.. Zonder blikken of blozen zet zij de strafzaak tegen K. al N. dus gewoon door en moet W. al D. lijdzaam toezien hoe zijn Nederlandse nationaliteit geen enkele bescherming biedt tegen deze volstreekte willekeur.

24. De verdediging is tot op de dag van vandaag ervan overtuigd dat het één-tweetje tussen Nederland en de Verenigde Staten uitsluitend is ingegeven door het feit dat de kans op een bewezenverklaring en een veroordeling van W. al D. in Nederland te laag werd ingeschat. De middelen waren te beperkt om W. al D. gedurende langere tijd uit de Nederlandse samenleving verwijderd te houden. Men wil niet op de Rotterdamse strafrechter vertrouwen. Het was immers de Rotterdamse rechtbank die kort voor W. al D.'s aanhouding Samir A. had vrijgesproken van het voorbereiden van aanslagen. Een jaar eerder had de Rotterdamse rechtbank in de zogeheten Jihad zaak alle verdachten vrijgesproken. En zoals gezegd was de wet van 24 juni 2004 waarin strafverzwarende omstandigheden voor terroristische misdrijven werden opgenomen niet van toepassing op W. al D., althans niet op de feiten van 30 oktober 2003.

25. En als er al een veroordeling zou kunnen komen, werd de hoogte van een eventuele Nederlandse straf simpelweg door het openbaar ministerie te laag werd ingeschat. Vandaar dat W. al D. naar de Verenigde Staten moest worden uitgeleverd en niet hier berecht.
26. Dat die beslissing – overigens vrijwel zeker afkomstig uit de koker van toenmalig officier van justitie Teeven – op grond van deze overwegingen is genomen staat voor de verdediging als een paal boven water. Tot op de dag van vandaag is W. al D. uitermate verontwaardigd en gefrustreerd over deze beslissing. Ik kan die verontwaardiging en frustratie alleen maar onderschrijven.
27. W. al D. voert alle mogelijke verweren om zijn uitlevering tegen te gaan. Bevreesd als hij is voor wat hem in de Verenigde Staten te wachten zal staan, betoogt de verdediging tijdens de zitting op 28 november 2005 tegenover de Rotterdamse uitleveringsrechter dat het Amerikaanse uitleveringsverzoek zonder enig precedent in de Nederlandse strafrechtspleging is. Niet eerder in de geschiedenis hebben de Nederlandse justitiële autoriteiten toegestemd in uitlevering van een Nederlands onderdaan jegens wie in Nederland een zo langdurig en uitvoerig opsporingsonderzoek heeft gelopen. Geen ander Europees land zou zoiets doen met zijn eigen onderdanen. Zulks terwijl de Amerikaanse autoriteiten zelf in het geheel geen eigen opsporingsonderzoek hebben gedaan.
28. W. al D. betoogt ook dat niet eerder door Nederland is toegestemd in de uitlevering van een Nederlander voor exact dezelfde feiten waarop de strafrechtelijke vervolging in Nederland gericht is geweest. Waarbij het verzoek tot uitlevering ook nog eens gedragingen betreft die hebben plaatsgevonden tijdens de Amerikaanse bezetting waarvan ook op dat moment al ernstige twijfel bestaat over de legitimiteit en rechtmatigheid ervan.
29. Ook wordt het verweer gevoerd dat Nederland een veel sterkere rechtsmacht had dan de Verenigde Staten omdat de vervolging in Nederland was gebaseerd op het zogeheten actief nationaliteitsbeginsel. De Amerikaanse vervolging kon slechts worden gebaseerd op het in het internationale rechtshulpverkeer omstreden passief personaliteitsbeginsel
30. Maar de uitleveringsrechter verwierpt al deze verweren. Het is een treurig stemmende beslissing van de Nederlandse uitleveringsrechter die geen enkele compassie toont voor het lot dat W. al D. staat te wachten.

31. Het cassatieberoep richt zich voornamelijk op de vraag of de betrokkenheid van W. al D. bij de personen die op de video te zien zijn valt te kwalificeren als een legitieme krijgshandeling in het kader van een internationaal gewapend conflict. De Hoge Raad, op dat moment overigens onder voorzitterschap van mr. Davids die later de Nederlandse betrokkenheid bij de Irak-oorlog in zijn rapport zeer bekritiseert, verwerpt het verweer dat W. al D. zich rechtmatig verzette tegen de onrechtmatige bezetter van zijn land van herkomst. Bij arrest van 5 september 2006 verwerpt de Hoge Raad het cassatieberoep van W. al D..
32. Op 11 oktober 2006 besluit de Minister van Justitie de uitlevering van W. al D. toe te staan. De Minister sluit zich in zijn beschikking aan bij het oordeel van de rechtbank dat het openbaar ministerie *dominus litis* is in het Nederlandse strafproces en bevoegd is de dagvaarding in te trekken tot het moment waarop met het onderzoek ter terechtzitting wordt aangevangen. W. al D. kon, aldus de Minister, aan de Nederlandse strafvervolgning niet een rechtens te respecteren vertrouwen ontleenen op grond waarvan de uitlevering zou moeten worden geweigerd.
33. Geen woord in deze beslissing over K. al N. die kennelijk wel in Nederland kon worden vervolgd. Geen woord over het uitvoerige opsporingsonderzoek dat in Nederland heeft plaatsgevonden en dat door een Amerikaanse rechter beoordeeld moet worden in plaats van door een Nederlandse rechter..
34. De Minister oordeelt voorts dat het strafbare handelen van W. al D. buiten Nederlands grondgebied had plaatsgevonden en erop gericht was geweest de Amerikaanse rechtsorde te raken, zodat met name de Amerikaanse rechtsorde geschokt was. Een vergezocht argument gezien de grote aantallen Amerikaanse doden en gewonden als gevolg van deze ook toen al in de Verenigde Staten omstreden oorlog. Niemand in de Verenigde Staten kan het ook maar iets schelen wat W. al D. al dan niet gedaan zou hebben.
35. Bovendien zou een deel van het bewijsmateriaal zich volgens de Minister van Justitie in de Verenigde Staten bevinden. Welk bewijsmateriaal dat zou zijn, heeft de Minister in zijn beschikking niet vermeld. Dat kon hij ook niet, want er was op dat moment geen snipper Amerikaans bewijsmateriaal. Er was überhaupt geen onderzoek gedaan in de VS. Waarom zouden de Amerikaanse autoriteiten ook? De Nationale Recherche had alles al onderzocht. De resultaten zijn op een presenteerblad aangereikt.

36. De Minister oordeelt tot slot dat er geen reden was te veronderstellen dat Al D. geen eerlijk proces zou krijgen en ook dat het niet aannemelijk was dat hij een met art 3 EVRM of art. 3 van het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing zou ondergaan.
37. De voorlopige voorzieningenrechter bij de Rechtbank Den Haag oordeelt dat deze beslissing van de Minister niet onrechtmatig is en weigert bij vonnis van 19 december 2006 de uitlevering van W. al D. te verbieden. Een uitvoerig gedocumenteerd rapport van de Human Rights Clinic van Harvard Law School ten spijt. Dit rapport concludeert dat er een reëel risico bestaat dat W. al D., als hij zal worden uitgeleverd aan de Verenigde Staten, een onmenselijke en vernederende behandeling zal wachten. De Haagse voorzieningenrechter meent dat er “onvoldoende aanknopingspunten” zijn om de uitlevering te verbieden. Uit het Harvard-rapport en uit andere namens W. al D. overgelegde rapporten van non-gouvernementele organisaties zou volgens de voorzieningenrechter

“niet zonder meer volgen dat (moslim) terrorismeverdachten binnen de VS en/of < W. al D.> een verhoogd risico lo(o)pt(en) op folteren of onmenselijke of vernederende behandeling.”

De voorzieningenrechter voegt daaraan nog toe dat W. al D.

“naar alle waarschijnlijkheid in de *pre-trial period* geplaatst zal worden in de *District of Columbia Jail* en < W. al D.> niet aannemelijk heeft gemaakt dat hier ‘missstanden’ plaatsvinden.”

38. Dat de voorzieningenrechter een volkomen onjuiste inschatting heeft gemaakt moge inmiddels duidelijk zijn. Ik kom daarover nog uitvoerig te spreken. In elk geval bezegelde hij met zijn beslissing definitief het lot van W. al D..
39. Eind januari 2007 zet men W. al D. op transport vanuit de Extra Beveiligde Inrichting te Vught waar hij op dat moment al geruime tijd zit. Hij vliegt met een speciaal gecharterd vliegtuig naar de Verenigde Staten, omdat geen enkele vliegtuigmaatschappij hem wil vervoeren. Na aankomst staan er tientallen FBI-agenten op hem te wachten die hem naar de Federale gevangenis van Washington DC brengen.
40. Op 29 januari 2007 wordt W. al D. voorgeleid aan de Federale Rechter in Washington DC. Hij verklaart tegenover judge Paul L. Friedman niet schuldig te zijn aan de hem ten laste gelegde feiten.

41. W. al D. heeft op dat moment grote scepsis over de eerlijkheid van de rechtsgang die hem in de Verenigde Staten staat te wachten. Hij begrijpt niet hoe twaalf Amerikaanse burgers onbevungen en objectief iemand kunnen berechten die zich schuldig zou hebben gemaakt aan het plaatsen van een bermbom gericht tegen Amerikaanse soldaten/medeburgers. Toch wil hij uitdrukkelijk geen plea bargain. Hij wil per se dat zijn zaak op een openbare zitting wordt behandeld waar hij kan zeggen wat hij van de aanklachten vindt. Hij instrueert zijn toegewezen raadsman Robert Tucker de verdediging in volle omvang ter hand te nemen en aan te sturen op een snelle zitting voor een jury.
42. Tucker gaat aan de slag met de verdediging en dient een aantal verzoeken bij de rechtbank in. Tucker dient een *motion to dismiss the indictment* in omdat hij van oordeel is dat de Amerikaanse strafrechter geen rechtsmacht heeft om W. al D. te vervolgen. Een begrijpelijk verzoek omdat de VS nog nooit iemand als W. al D. hebben vervolgd voor de strafrechter voor dit soort feiten.
43. Verder dient hij verzoeken (*motion to suppress evidence*) in om de Nederlandse telefoontaps en de door W. al D. tegenover de Nationale Recherche afgelegde verklaringen niet voor het bewijs te gebruiken.
44. In de zomer van 2007 komt Tucker naar Nederland om zich uitvoerig te laten voorlichten over de inhoud van het Nederlandse strafdossier. Hij spreekt met de in het Nederlandse opsporingsonderzoek gehoorde Nederlandse getuigen om te bezien of zij op enig moment voor een jury opnieuw een verklaring zouden moeten afleggen. Voorts laat hij zich voorlichten over hoe het Nederlandse strafrechtelijke onderzoek in elkaar heeft gezeten. Welke bevoegdheden had de Nationale Recherche? Wat zijn de rechten van een verdachte in het Nederlandse strafproces, etc.?
45. Een jaar later, in september 2008, komt Tucker opnieuw naar Nederland om de Nederlandse getuigen te spreken en om zich voor te bereiden op de zittingen die in oktober 2008 staan gepland voor de behandeling van eerdergenoemde motions.
46. Tijdens deze zittingen licht hij niet alleen de ingediende verzoeken mondeling toe. Ook wordt in het kader van de mondelinge behandeling zaakofficier van justitie Van Ling als getuige gehoord. Datzelfde gebeurt met de Nederlandse verbalisanten van de Nationale Recherche, Verburg en De Greef. De verhoren richten zich voornamelijk op de rechtmatigheid van de Nederlandse telefoontaps en de wijze waarop de verhoren van

W. al D. in Nederland hebben plaatsgevonden. Deze verhoren hadden – zoals dat toen in Nederland nog praktijk was – plaatsgevonden zonder dat een raadsman tijdens het verhoor aanwezig was. Iets dat in de VS niet mogelijk is. Evenals overigens het uitvoerig tappen van de telefoon.

47. Ook hoort de verdediging op de zitting als getuige een agent van de FBI waarmee het Nederlandse onderzoeksteam contacten had. De bedoeling van de verdediging is om uit te vinden of er sprake is van een 'joint operation' tussen de FBI en de Nationale Recherche. Daarvan blijkt niet, zo valt uit het proces-verbaal op te maken. Het opsporingsonderzoek dat is voorafgegaan aan de aanhouding van W. al D. is een geheel Nederlandse affaire geweest.
48. Al hetgeen op deze zittingen is gezegd en betoogd is letterlijk uitgewerkt, op de wijze zoals ook de zittingen over de straftoemeting zijn uitgewerkt en waarvan de transcripts thans onderdeel van het dossier uitmaken. Bovendien is het ter zitting verhandelde *public record*, zodat een ieder het kan nalezen. Lezenswaardige verslagen en van harte aan te bevelen.
49. De Federale rechter wijst alle verzoeken (motions) van de verdediging tijdens de zitting op 25 november 2008 af. De rechter maakt daarmee de weg vrij voor het lang verwachte juryproces. Aan het einde van deze zitting trekt hij de agenda en overlegt hij samen met de aanklagers en de verdediging op welke dagen in februari 2009 de juryselectie kan plaatsvinden. Uit de woorden van de Federale rechter valt af te leiden dat het juryproces wat hem betreft op 24 februari 2009 zou moeten beginnen. Drie maanden later derhalve.
50. Maar zo ver zal het nooit komen. De tweede grote deceptie van W. al D. begint zich in het begin van januari 2009 te voltrekken. Eerst mag hij niet in Nederland terecht worden en vervolgens krijgt hij zijn proces in de VS niet. Teneinde te begrijpen waarom dit gebeurt, moet eerst aan uw rechtbank duidelijk worden gemaakt op welke wijze W. al D. zijn detentie heeft ondergaan.

De detentieomstandigheden

51. Korte tijd nadat W. al D. eind januari 2007 in de Verenigde Staten is aangekomen, vindt op 8 februari 2007 het eerste bezoek plaats van een vertegenwoordiger van de Nederlandse ambassade. Nadien zullen er nog diverse bezoeken volgen. Deze vertegenwoordiger, Tessa Verburg, noteert tijdens deze bezoeken uit de mond van W. al D. diverse klachten over zijn detentieomstandigheden. Hij spreekt onder meer over de constante isolatie, pesterijen van bewaarders, een voortdurende lage temperatuur in zijn cel waardoor hij het steeds koud heeft.
52. Ik bezoek W. al D. op vrijdag 25 mei 2007 voor het eerst. Aan handen en voeten geboeid en gekleed in een oranje uniform verschijnt hij in de bezoekersruimte. Ik spreek twee uur lang met hem. Ook tijdens mijn bezoek beklagt hij zich gedetailleerd over zijn detentieomstandigheden. Hij vertelt dat de maandenlange isolatie waarin hij op dat moment verblijft ondraaglijk voor hem is. Geen enkel daglicht is voor hem zichtbaar. Permanent tl-licht schijnt 24 per dag in zijn cel waardoor hij niet of nauwelijks kan slapen. En als hij al kan slapen, wordt zijn nachtrust verstoord door alarmbellen die urenlang oorverdovend rinkelen. W. al D. toont mij ook de schimmel op zijn voeten. Die is, zo zegt hij mij, veroorzaakt doordat de vloer in de ondergrondse afdeling waar hij verblijft permanent vochtig is. In zijn cel lopen kakkerlakken rond. Ook de niet aflatende scheldpartijen en dreigementen van bewaarders hebben een grote impact op hem. Veel bewaarders in de DC Jail zijn oud-militairen en zien in W. al D. kennelijk een vijand van de Amerikaanse bevolking.
53. Kortom, ik zie die dag in mei 2007 een tamelijk wanhopige cliënt die niettemin probeert opgewekt te doen. Blij als hij is met bezoek uit Nederland. Ik vind zijn relaas zonder meer geloofwaardig. Ik ben immers ook W. al D.'s raadsman geweest in Nederland voordat hij werd uitgeleverd. Ik heb in de tijd van zijn Nederlandse detentie – die bijna twee jaar duurde en waarvan een aanzienlijk deel in de EBI in Vught is doorgebracht – nooit een klacht gehoord over zijn detentie. Ik heb ook nooit een klacht hoeven in te dienen bij een Commissie van Toezicht van een Nederlands huis van bewaring.
54. Desgevraagd heeft advocaat Tucker mij na mijn eerste bezoek aan W. al D. gezegd dat hij bij de rechter weinig tot niets kon doen aan de detentieomstandigheden. Net als in Nederland, gaat de strafrechter in de VS niet over de wijze waarop de voorlopige hechtenis wordt ondergaan. Tucker zei mij W. al D. te hebben geadviseerd zo stil

mogelijk te zijn en alles lijdzaam te ondergaan totdat hij uit de isolatie zou worden gehaald en onderdeel zou kunnen worden van de gewone gevangenispopulatie. En dat gebeurt ook. Ruim een maand later wordt W. al D. overgeplaatst. De situatie verbetert meteen en er komen nauwelijks nog klachten van W. al D..

55. Zoals in iedere Amerikaanse penitentiare inrichting is W. al D. wel direct genoodzaakt zich bij een groep gedetineerden in de DC Jail aan te sluiten. Sluit je je niet bij een dergelijke ‘gang’ aan, dan heb je simpelweg nauwelijks bescherming tegen medegedetineerden en ben je ook je leven niet zeker. Precies zoals je dat in Amerikaanse films kunt zien.
56. Maar binnen een halfjaar na zijn ontslag uit de isolatieafdeling S1 gaat het mis. Op 27 december 2008 ontstaat een massale vechtpartij op de vleugel waar W. al D. verblijft. Opgejut door zijn mede ‘gangeden’ trapt W. al D. een bewaarder tegen het hoofd. W. al D. zegt zelf dat hij niet anders kon dan de bewaarder te trappen, omdat hij het vertrouwen zou verliezen van zijn ‘gang’ en uit de groep zou worden gegooid als hij dat niet zou doen. Of dat werkelijk zo is, valt helaas niet meer vast te stellen.
57. Misschien zit er in de mishandeling van de bewaarder door W. al D. ook de nodige boosheid en frustratie over de tijd die hij op de S1-afdeling in isolatie had doorgebracht. Wat daar verder van zij, hij wordt direct – samen met een kleine twintig medegedetineerden – in isolatie geplaatst. Opnieuw zit hij in de zo door hem gevreesde S1-afdeling. Maar terwijl zijn medegedetineerden relatief snel worden ontslagen uit de isolatie, komt W. al D. er niet meer uit. Tot zijn overplaatsing anderhalf jaar later naar Allenwood in Pennsylvania, zal hij (opnieuw) geen daglicht meer zien, nauwelijks slapen en worden uitgescholden door bewaarders.
58. In een telefoongesprek van 23 januari 2008 vertelt hij aan een vertegenwoordiger van de Nederlandse ambassade dat hij

“zich wederom op de afdeling S1 in isolatie bevindt omdat er op de gemeenschappelijke afdeling waar hij zich bevond een vechtpartij is uitgebroken en het gevangenispersoneel hem verdenkt van betrokkenheid.
59. W. al D. spreekt over het geweldsincident niet met zijn advocaat in de strafzaak hoewel hij tegen de ambassade wel zegt dat zijn advocaat op de hoogte is. Hij bedoelt hier echter een hem toegewezen penitentiair advocaat mee, die hem bij staat in het kader van een hoorzitting bij de zogeheten ‘adjustment board’. (zie bezoekverslag 14 februari 2008)

60. De detentieomstandigheden op de S1-afdeling zijn in 2008 ongewijzigd en opnieuw net als in 2007 deplorabel. W. al D. doet deze keer ook aan een vertegenwoordiger van Epafras gedetailleerd verslag van de onmenselijke en vernederende behandeling die hij moet ondergaan. De gevangenispastor heeft zijn bevindingen neergelegd in een verslag. Dit verslag in briefvorm, gedateerd 4 juni 2010, is op de vorige zitting overgelegd. Er wordt een ontluisterend beeld geschetst van hetgeen W. al D. heeft moeten ondergaan.

...(D)e detentieomstandigheden in deze jail <zijn> voor dhr. W. al D. buitengewoon zwaar geweest. Hij is daar geconfronteerd met zowel lichamelijke als geestelijke vernederingen. Uit verschillende bronnen blijkt dat de DC jail er een bejegening van terrorisme verdachten op nahoudt die wij in Nederland zouden kwalificeren als inhumaan.

Glas in het eten, in door uitwerpselen vervuilde cellen moeten verblijven, speeksel van bewaarders in het eten, langdurige naakte opsluiting in een natte koude cel. Verplicht getuige zijn bij verkrachting, voortdurende slaaponthouding d.m.v. alarm, intimidatie door bewaarders die zelf aan het front in Irak gevochten hebben, het langdurig opsluiten in isolement met onthouding van normale sociale contacten en daglicht. Het is een greep uit de methoden die mij uit de eerste hand ter ore zijn gekomen m.b.t. het detentieregiem van W. al D.. De gegevens zijn gechecked en meerdere bronnen hebben dit bevestigd.

Als gevangenispastor is het één van mijn taken, zonder aanzien des persoons en delict, gedetineerden op hun verzoek van zielzorg te voorzien en zicht te houden op de humane detentie van Nederlandse gedetineerden. Wanneer Nederland zijn landgenoten uitlevert om in dergelijke barbaarse omstandigheden te worden gedetineerd, worden er naar mijn inzicht grenzen van humaniteit, waarden en normen die wijzelf in Nederland graag zo hoog houden, overschreden. Uiteraard worden Nederlanders in buitenlandse cellen behandeld zoals ter plaatse voor alle gedetineerden gebruikelijk is. Maar voor W. al D. lijkt hierop, gezien het delict waarvan hij verdacht werd, een uitzondering te zijn gemaakt.

De DC jail staat bekend om zijn buitengewoon hartvochtige en repressieve detentieklimaat, inhumane behandeling van gedetineerden en het grote aantal geweldsincidenten dat plaatsvindt tussen bewaarders en gedetineerden en gedetineerden onderling. De gevangenis is al regelmatig gesloten (lock down) geweest omdat de situatie onhoudbaar was. Nederland is van de geschetste situatie volledig op de hoogte.

61. Op de vorige zitting heb ik betoogd dat Epafras niet zo maar een organisatie is. Het is een organisatie met jarenlange ervaring met het bezoeken van Nederlandse gedetineerden in het buitenland. Epafras ontvangt sedert 1998 subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Op voordracht van de Tweede Kamer werd in 2008 een verhoging van de subsidie toegekend. Het jaar waarom het in deze zaak voor een belangrijk deel om gaat. De rapporteur is eveneens een persoon met ruime ervaring. Het rapport dient dan ook zonder meer zeer serieus genomen te worden.

62. De betrouwbaarheid van de bevindingen van Epafras wordt onderstreept door de brief van de hoogste justitiële vertegenwoordiger van de Nederlandse ambassade, Richard Gerding van 26 november 2008 aan de Amerikaanse autoriteiten. In deze brief schrijft Gerding:

“following my last mail and during our recent discussion by telephone, you have asked me to get more details regarding the detention situation of mr W. al D..

Apart from te letter I have forwarded to you, I received this week the report of a visit made by a representative of Epafras, a religious organisation, focused on social care for prisoners abroad. Further, we have reports of the visits our consular officer has made to the detainee, twice accompanied by myself. Hereunder follows a brief summary of what these reports say about the conditions under which mr W. al D. has been detained over the last 23 months.

- For a long period of time he has been detained in solitary confinement. He has been treated badly on many occasions. He may leave his cell for one hour per day, does not come into the fresh air and never sees daylight. The lights are permanently on, which makes it difficult for him to discern night and day. The fire alarm is set off frequently during the night, which makes it for the inmates very difficult to sleep.
- Requests for an extra blanket or underwear are rarely met, only the Complaints Commission, which only meets very now and then, does something about the situation.
- For a long period of time he has been detained in insalubrious conditions, in a wing of the prison that has later been declared as unfit for detention.
- although no restrictive measure are in force, he can receive nor send any mail. Neither is he allowed to have literature.
- the food is bad and unhygienic and although many inmates are Muslims, no meals fit for this religious group are available
- the prison climate is violent: amongst the inmates and between the inmates and the guards

As mr Demmink has explained during his has last meeting with you, the Government of The Netherlands is very concerned about these reports. They indicate that the conditions under which mr W. al D. is detained do not meet the minimum standards that must be applied for Dutch nationals that are extradited to other countries.

The Department of Justice is therefore invited to indicate what it intends do to in order to improve the detention situation of mr W. al D..

Your reaction before December 15th will be much appreciated.

Kind regards,

Richard GERDING
Counselor for Police and Judicial Affairs“

63. Een aantal dingen valt op in deze brief. Gerding verwijst naar meerdere rapporten die zouden handelen over de detentiesituatie van W. al D.. Gerding is dus bepaald niet over één nacht ijs gegaan toen hij zijn brief schreef.
64. Voorts is er kennelijk door de hoogste vertegenwoordiger van het ministerie van justitie, Secretaris-Generaal Demmink, gesproken over de detentiesituatie van W. al D.. Ook dat is minst genomen opmerkelijk. Kennelijk is in 2008 op het hoogste ambtelijk niveau te kennen gegeven dat de Nederlandse regering ‘bijzonder verontrust’ is over de detentieomstandigheden van W. al D..
65. De bewoordingen ‘bijzonder verontrust’ zijn niet voor tweërlei uitleg vatbaar. Over de strekking en reikwijdte ervan kan geen enkel misverstand bestaan. Het uitspreken van ‘bijzondere verontrustendheid’ is mogelijk één van de zwaarst denkbare bewoordingen die ooit zijn gebruikt in de rechtshulprelatie tussen Nederland en de Verenigde Staten.
66. Dat is ook de reden dat ik Gerding gevraagd heb nadere uitleg te geven over de inhoud van zijn brief. Hoe de brief te duiden? Ik heb hem een e mail gestuurd en gisteren een fax. Tot mijn grote spijt is er geen antwoord gekomen.
67. De inhoud van de brief past in elk geval precies bij datgene wat Gerding mij heeft gezegd toen hij mij op 17 juni 2009 op mijn kantoor in Amsterdam heeft gesproken. Namelijk dat de detentiesituatie van W. al D. (bijna) reden is geweest voor Nederland de rechtshulprelatie met de VS tijdelijk op te schorten. Dit is uiteindelijk niet gebeurd omdat een maand na het antwoord van de Amerikaanse autoriteiten, in januari 2009, een nieuwe Amerikaanse president is aangetreden. De Amerikaanse autoriteiten zouden onder President Obama, dat was althans de verwachting van Nederland, op geheel andere wijze omgaan met de bezorgdheid van de Nederland dan het geval zou zijn geweest onder President Bush. Aldus Gerding.
68. Hetgeen Gerding mij heeft gezegd sluit ook precies aan bij datgene wat hij op 19 februari 2009 tegen mijn kantoorgenoot Stapert heeft gezegd. Het gespreksverslag van Stapert laat geen ruimte voor twijfel over wat de officiële positie van Nederland ten opzichte van de Verenigde Staten was met betrekking tot de detentiesituatie van W. al D..

“Op donderdag 19 februari 2009 sprak ik op de Nederlandse Ambassade in Washington, DC met een aantal vertegenwoordigers van de Nederlandse Diplomatieke Dienst. Aanwezig waren in eerste instantie mr. Richard Gerding, mevrouw Tessa L. Gueye-Verburg; later voegde zich ook de heer Robert Dresen in het gesprek.

Met Gerding had ik reeds een week daarvoor telefonisch gesproken over de zaak en specifiek om hem mee te delen dat ik naar Washington zou komen en graag een afspraak met hem zou willen maken. In dat telefoongesprek hebben wij ook een aantal inhoudelijke aspecten van de zaak besproken en de op dat moment nog voorliggende keuze van W. al D. om al dan niet over te gaan tot het afsluiten van een *plea agreement*. In het telefoongesprek gaf Gerding aan dat wat hem betreft deze zaak voor veel spanning had gezorgd op de uitleveringsrelatie met de Verenigde Staten en dat “W. al D. nooit had moeten worden uitgeleverd”. In het gesprek op de Nederlandse Ambassade werd deze inschatting van Gerding nogmaals door hem bevestigd. Hij gaf aan dat de spanning ook deels samenhangt met de omstandigheden in de gevangenis waar W. al D. wordt vastgehouden. De Nederlandse autoriteiten hebben op verschillende momenten via zowel schriftelijk als mondeling contact geïntervenieerd om aan te dringen op een betere behandeling. Gerding suggereerde specifiek aan mij om er voor te zorgen dat de correspondentie en interne notities met betrekking tot de detentie van W. al D. door ons zouden moeten worden opgevraagd in het kader van de WOTS-procedure. Wij zouden hem ook kunnen benaderen indien deze niet worden vrijgegeven. Hij gaf aan dat deze informatie zijn inziens zeer relevant zou zijn voor de rechter in de afweging welke straf W. al D. in Nederland zou moeten ondergaan.....”

69. Het standpunt van de Minister van Justitie, zoals verwoord in zijn brief van 2 juni 2010, dat het allemaal wel meeviel met de detentiesituatie is in het licht van de brief van Gerding dan ook volkomen onbegrijpelijk.
70. Het getuigt van dezelfde minachting voor W. al D.’s fundamentele rechten als eerder was tentoongespreid toen werd besloten W. al D. uit te leveren in plaats van gewoon in Nederland te berechten. Het door de Minister van Justitie klakkeloos achter de Verenigde Staten aanlopen heeft door de brief van 2 juni 2010 zonder twijfel een nieuw dieptepunt bereikt.
71. Het is evident dat het antwoord van de Amerikaanse autoriteiten op de vragen van Gerding om uitleg te verschaffen over de detentieomstandigheden ten ene male onvoldoende is. Te meer nu twee jaar voordien in een uitvoerig rapport van Harvard Law School in expliciete termen was gewaarschuwd dat W. al D., als hij zou worden uitgeleverd, een reëel risico zou lopen dat hij gedurende zijn detentie een onmenselijke en vernederende behandeling zou ondergaan.

72. Het behoeft geen betoog dat Harvard een gerenommeerde Amerikaanse universiteit is die indertijd niet op lichtzinnige wijze tot haar bevindingen is gekomen.

73. Hoewel uw rechtbank sinds de vorige zitting over dit rapport beschikt is het van belang – ook voor de externe openbaarheid – nog eens een aantal passages te benadrukken.

“There is substantial evidence of patterns of abuse in U.S. detention facilities, including physical and mental mistreatment and targeted discrimination against Muslims, particularly terrorist suspects..

(...)

There have been consistent reports of U.S. authorities abusing detainees, particularly Muslim terrorist suspects, in federal prisons (...)

(...)

Muslim male detainees similarly situated to Mr. W. al D. have been subject to repeated mistreatment rising to the level of inhuman and degrading treatment in the U.S. federal prison system. This is indicative of a pervasive, intense anti-Muslim, anti-terrorist-suspect sentiment in the United States that places a Muslim man, such as Mr. W. al D., who is accused of participating in terrorist activity, at an increased risk of being subjected to inhuman and degrading treatment.”

74. Vanzelfsprekend spreekt W. al D. tijdens zijn isolatie in de S1-afdeling ook met zijn Amerikaanse raadsman over de vraag of hij in rechte iets kan doen aan deze ‘inhuman and degrading treatment’. Tucker ziet weinig tot geen juridische mogelijkheden. Wel adviseert hij W. al D. om – in samenspraak met de Nederlandse ambassade – klachten in te dienen bij de directeur van de DC Jail, hetgeen W. al D. ook doet. Die klachten hebben evenwel geen enkel effect. Sterker nog, na iedere klacht wordt de behandeling die W. al D. moet ondergaan nog ondraaglijker. Van een effectieve remedy in de zin van art. 13 van het EVRM is dan ook geen enkele sprake. Op mijn verzoek heeft advocaat Tucker een en ander gisteren nog eens per e-mail bevestigd (**productie 5**).

“In answer to your questions about the conditions at the jail where W. al D. was kept pending trial: W. al D. was initially placed in the D.C. Jail, which is about ten minutes from our office. It is a relatively older facility. All local and most federal prisoners are housed there pending trial. Because W. al D. was charged with terrorism, he was placed in South One, which is a unit where the inmates are single-celled and more restricted than other inmates. South One is primarily a disciplinary unit and most inmates are placed there because they have committed infractions in the jail [disciplinary segregation] or are otherwise deemed to be particularly violent or in need of segregation from the population [administrative segregation]. Because the inmates in South One are not differentiated on the basis of whether they are in administrative or disciplinary segregation, all suffer the same consequences, including limited canteen and movement in the jail and more stringent conditions of

confinement.

The segregation imposed on W. al D. in South One was very difficult for him. W. al D. also had other complaints concerning the conditions at the jail, such as not getting mail etc. For the most part we would try to resolve the issues informally. Personnel from the Dutch Embassy here visited W. al D. frequently. We encouraged W. al D. to voice his complaints to them so they would forward them to the Justice Department, as we knew Justice would be sensitive to any complaints from the Embassy. As you are aware, Richard Gerding sent a formal letter to DOJ complaining about the conditions under which W. al D. was housed.

In answer to your question, we did not <file> any formal complaints with the court concerning W. al D.'s treatment at the jail. The courts here commit defendants to the custody of the Attorney General pending trial and then pretty much take a hands-off approach unless there is some constitutional violation in the conditions of detention. The court usually will not get involved in the warden's decision as to whether a defendant should be held in administrative segregation, as they rely on the warden's expertise in this area. As to the other problems, we advised W. al D. to make formal complaints with the jail, which has an adjudication process, after which we would determine how to proceed. I believe on at least one occasion we contacted the attorney for the jail when W. al D. was complaining about some difficulty in reviewing evidence.”

75. Tot zover de detentiesituatie. Terug naar het moment dat duidelijk wordt dat er voor W. al D. geen juryproces komt. Wij zitten in de chronologie in januari 2009, precies een jaar na het geweldsincident en een maand voordat de jury op 24 februari 2009 benoemd zou worden. Dan krijgt Al D dus te horen dat hij strafrechtelijk vervolgd zal worden voor de mishandeling van de bewaarder.
76. Het is voor de verdediging onverwacht dat de Amerikaanse autoriteiten met een nieuwe aanklacht tegen W. al D. op de proppen komen en dat hij in de lokale rechtbank in Washington DC zal worden vervolgd voor de mishandeling van de bewaarder. Aan de raadsman van W. al D. wordt door de Federale aanklagers medegedeeld dat W. al D. na het einde van zijn juryproces niet naar Nederland mag afreizen maar eerst zijn eventuele straf voor de mishandeling – indien hij daartoe veroordeeld zou worden – in een Amerikaanse gevangenis zal moeten uitzitten. Dat betekent dat zijn door de Amerikaanse autoriteiten gegarandeerde terugkeer naar Nederland met vele jaren zal worden vertraagd.
77. Op 28 januari 2009 schrijft Tucker aan mij en mijn twee kantoorgenoten een e mail met het verzoek om advies over de nieuwe situatie. Ik heb de e-mail als **productie 6**

aangehecht en de vertrouwelijke passages – met instemming en medeweten van Tucker – weggelaten. Hij schrijft

“I am sending this e-mail to all three of you and soliciting your opinions, either individually or collectively, as we have to make a difficult decision soon concerning what to do with W. al D.’s case. Please treat this communication confidentially.

As I think you are aware, W. al D. has been indicted in a second case here as a result of his participation in a riot in the jail where a guard was attacked and knocked unconscious. The actions was caught on video cameras positioned in the area.

(...)

As you can imagine, the jail attack has significantly complicated matters. Because this offense occurred here, everyone believes that the condition of extradition that he must be returned to the Netherlands to serve any sentence does not apply to the jail assault. If you have any different thoughts let me know. Assuming that is the case, then W. al D. is worried that even if he wins our case (I do not represent him in the assault case, which is in the local courts), he may be facing a few additional years in the United States if he is convicted in the assault case, which he realizes is likely in light of the video showing what happened.

(...)

You should also be aware that the Dutch government has complained to the U.S. government about W. al D.'s conditions of incarceration, including the isolation, which as I indicated, was only reimposed after the jail attack. Do you think this would have any effect when he is resentenced in the Netherlands?

Thanks for your input.”

78. W. al D. wendt zich voor advies niet alleen tot zijn Amerikaanse raadsman, maar ook tot Richard Gerding. Dat is terecht want het moet nog eens worden gezegd: Gerding is de justitiële vertegenwoordiger bij de Nederlandse ambassade in Washington DC en oud advocaat-generaal. Hij heeft verstand van zaken en heeft zich al die tijd ingespannen voor het lot van W. al D..
79. W. al D. wendt zich ook rechtstreeks tot mij voor advies over wat hij moet doen. Toch doorgaan met het zo door hem gewenste proces? Of een schikking accepteren zodat hij terug kan naar Nederland?
80. Omdat de vraag of hij een plea bargain dient te accepteren nauw verweven is met vragen van Amerikaans recht vraag ik mijn kantoorgenoot Stapert af te reizen naar Washington DC. Mr. Stapert is naast advocaat in Amsterdam tevens sedert vele jaren advocaat in de Verenigde Staten. Hij zou samen met Gerding goed kunnen inschatten welke consequenties er aan het tot stand komen van een schikking zijn verbonden.

81. Op donderdag 19 februari 2009 vindt er overleg plaats tussen Stapert en Gerding. Zij ontmoeten elkaar op de Nederlandse ambassade.

82. In die hiervoor reed besproken notitie valt te lezen

“Met betrekking tot deze straf bevestigde Gerding tegenover mij ook dat hij W. al D. had aangegeven dat indien hij akkoord zou gaan met de voorliggende plea, de omgezette straf in Nederland maximaal acht jaar zou zijn.”

83. Voor de volledigheid wordt als **productie 7** een tweede e-mail van Tucker overgelegd.

In deze e-mail gedateerd op 2 februari 2009 en gericht aan mr. Stapert valt te lezen:

“Finally, one last piece of information for you to consider. The Dutch legal attache here is a gentleman named Richard Gerding. I don't know if you know him. He is about 60 years old and is actually an appellate prosecutor who has recently been assigned to the consulate in Paris and then here. In any event Richard has been very cooperative with us and every so often we have lunch with him. He has been under pressure from the Dutch Foreign Ministry to make complaints to the Department of Justice concerning W. al D.'s conditions of confinement and, in fact, the Dutch Minister has written DOJ complaining about the conditions and requesting additional information. In a meeting with Richard last week, he speculated that W. al D. if W. al D. pled guilty here he would likely get no more than 8 years when resentenced in the Netherlands, regardless of the sentence here. He also said that W. al D. would get 1/3 of the time reduced for good behavior (...) and with credit for the almost four years he has already served, he would likely be released within a couple of years at most. He also thinks that a few months might be added on for the assault case. Finally, Richard said he thought the Dutch courts might be likely to further reduce the sentence because of W. al D.'s conditions of confinement here are more onerous than they would have been there. (...) and we don't know if Richard (or the Dutch government) has some other agenda, such as not wanting to bring their witnesses over here etc. I do recall that all of you have told me, however, that you also think the sentence is likely to be significantly reduced. Also, Richard said that he did not believe the fact that W. al D. agreed to a certain sentence here would have any effect on the sentence he ultimately receives there.

In any event, as soon as you have had an opportunity to digest this, let us know what you think.”

84. Als W. al D. de plea bargain niet accepteert, betekent dat dat hij nog vele jaren in diezelfde DC Jail zal moeten doorbrengen. Een jaar isolatie, een jaar chronisch slaapgebrek vanwege het permanent tl-licht dat zijn cel in schijnt en het alarm dat veelvuldig afgaat, een jaar van scheldpartijen en ander verbaal misbruik door bewaarders, een jaar lang de buitenlucht niet kunnen zien, zijn familie niet kunnen spreken hadden hem psychisch gesloopt. Het vooruitzicht nog een aantal jaar deze onmenselijke en vernederende behandeling te moeten ondergaan was ondraaglijk. Hij

was zodanig murw gemaakt, dat hij zich alsnog gedwongen voelde een plea bargain aan te gaan.

85. Die keuze was een zeer zware. Hij was twee jaar samen met zijn Amerikaanse advocaat bezig geweest met alle voorbereidingen die noodzakelijk waren voor een juryproces. Twee jaar lang had hij toegeleefd naar zijn proces. Eindelijk zou hij het forum krijgen wat hem in Nederland was ontzegd. Na vier jaar detentie kon hij de wereld vertellen wat de Amerikaanse militairen zijn geboortedorp Falluja met chemische wapens hadden aangedaan. Wat hem had bewogen die videobeelden te maken?
86. De wereld weet inmiddels wat er in Falluja is gebeurd. Aan de pleitnota is gehecht een bericht uit de Volkskrant (**productie 8**) van vorige week over een Brits wetenschappelijk onderzoek waarin valt te lezen dat 'de toename van kanker, leukemie en kindersterfte sinds 2005 in de Iraakse stad Falluja groter is dan onder de overlevenden van de Amerikaanse atoomaanvallen op Nagasaki en Hiroshima. Al.D had graag aan de jury zelf verteld wat hij van zijn familie had gehoord over de aanvallen van het Amerikaanse leger met witte fosforgranaten waarin verarmd uranium is verwerkt.
87. Eindelijk zouden ook de getuigen, allen in Nederland woonachtig, onder ede hun ontlastende verklaringen voor de jury kunnen afleggen. En toegegeven, er zou massale mediabelangstelling zijn voor de behandeling van zijn zaak. Zowel Amerikaans als internationaal. W. al D. vond dat begrijpelijkerwijs interessant. Ik wijs u in dit verband nog maar eens op de woorden van de aanklagers tijdens de sentencing hearing over het uitzonderlijke karakter van de strafzaak tegen W. al D.. Dat was ook voor de media duidelijk.
88. Dat openbare en eerlijke proces dat hem al bijna vier jaar was onthouden en wat hij zo graag wilde hebben was door de strafrechtelijke vervolging voor mishandeling de facto onmogelijk geworden. Hij kon het niet aan om na afloop van zijn proces nog eens jaren te moeten vastzitten in een Amerikaanse gevangenis voordat hij terug kon naar Nederland. Dus neemt hij zijn besluit, mede aan de hand van de door Gerding voorspelde straf van maximaal acht jaar.
89. Een dag na het gesprek van Stapert met Gerding en het bezoek van Stapert aan W. al D. diezelfde dag, bevestigen de Amerikaanse autoriteiten schriftelijk de definitieve

schikkingovereenkomst met W. al D.. Deze brief van 20 februari 2009 bevindt zich tussen de stukken en is inmiddels vertaald.

90. Op 15 en 16 april 2009 vindt vervolgens de zitting plaats waarop de totstandgekomen schikking door de aanklagers en de raadslieden van W. al D. wordt besproken. Ik kom daarover nog uitvoerig te spreken.
91. Natuurlijk heeft W. al D. ter zitting niet verteld wat hem er na twee jaar toe heeft gebracht om de zaak te schikken, bevreesd als hij was zijn teruglevering naar Nederland in gevaar te brengen. De overeenkomst waaronder hij zijn handtekening heeft gezet en waarin staat vermeld dat de plea bargain geheel vrijwillig was, berust dan ook niet op waarheid. Tegenover de federale rechter die zijn oordeel diende te geven over de totstandgekomen schikking heeft hij geen woord gezegd over zijn detentieomstandigheden en wat hem heeft doen besluiten af te zien van een juryproces.
92. De Federale Rechter geeft uiteindelijk zijn goedkeuring aan de tot stand gekomen schikking en W. al D. wordt tot 25 jaar gevangenisstraf veroordeeld voor zijn betrokkenheid bij een samenzwering om Amerikaanse burgers buiten het Amerikaanse grondgebied te doden. Deze 25 jaar zullen gelijktijdig moeten worden uitgezeten met de achttien maanden gevangenisstraf die hij kort voordien had gekregen na ook een plea bargain te hebben gesloten met de lokale aanklagers
93. Op 25 mei 2009 wordt W. al D. overgeplaatst naar de Federale gevangenis in Allenwood, Pennsylvania.
94. Op 10 en 11 juni 2009 horen verbalisanten van de Nationale Recherche, waaronder eerdergenoemde Verburg, W. al D. in Allenwood nog een keer als getuige. Ik ben bij dat verhoor aanwezig en heb de gelegenheid W. al D. in de inrichting te bezoeken. Hij zegt mij dat hij in Allenwood prima wordt behandeld. Het is een grote opluchting voor W. al D. dat hij uit de DC Jail weg is.
95. Ik spreek met hem verder over de verwachte datum van zijn terugkeer naar Nederland. Volgens Tucker zou dat – gebaseerd op zijn ervaringen in andere zaken – in het najaar van 2009 moeten zijn.
96. Tijdens mijn bezoek aan de Nederlandse ambassade op 12 juni 2009 spreekt Tessa Verburg ook de hoop en verwachting uit dat W. al D. op korte termijn zal worden teruggeleverd aan Nederland. Zij is iets pessimistischer dan Tucker, maar verwacht dat W. al D. vóór het einde van 2009 terug zal zijn in Nederland.

97. Uiteindelijk keert W. al D. op 30 maart 2010, ruim 13 maanden na de totstandkoming van de twee schikkingovereenkomsten, terug naar Nederland. Thans verblijft W. al D. al weer vier maanden in de EBI in Vught. Voor de goede orde: hij heeft geen klachten over zijn behandeling in de EBI te Vught.
98. Tot zover de voorgeschiedenis.

Consequenties

99. De vraag die uw rechtbank moet beantwoorden is welke consequenties moeten worden verbonden aan al datgene wat hiervoor is geschetst? Welke gevolgen moeten zijn detentieomstandigheden en het feit dat hij daardoor *de facto* tot een plea bargain is gedwongen hebben voor uw beoordeling?
100. Gelet op het bovenstaande moet allereerst worden vastgesteld dat W. al D. gedurende zijn detentie op een onmenselijke en vernederende wijze is behandeld. Er is sprake van een flagrante schending van art. 3 EVRM, althans er is meer dan voldoende naar voren gebracht voor de aannemelijkheid hiervan.
101. Vooropgesteld moet worden dat uw rechtbank dit verweer in volle omvang moet toetsen. U dient werkelijk te onderzoeken of er sprake is geweest van een flagrante schending van art. 3 EVRM en/of art 3. van het VN Anti Folterverdrag. Uit een uitspraak van 20 juli 2010 van het EHRM in een zaak tegen Nederland blijkt opnieuw dat een beroep op art. 3 EVRM altijd ten volle onderzocht moet worden.¹
102. Uit de uitspraak van het EHRM in de zaak van Drozd en Janousek² valt verder af te leiden dat medewerking aan de tenuitvoerlegging van een buitenlands vonnis geweigerd kan worden als de veroordeling het resultaat is van 'a flagrant denial of justice'. Als de veroordeling 'manifestly' in strijd is met het EVRM dient de staat van tenuitvoerlegging van executie af te zien.
103. Er is geen twijfel dat de fundamentele rechten van Al.D in de zin van art. 3 jo. 6 EVRM in deze zaak op flagrante wijze zijn geschonden. Dit betekent dat het Amerikaanse vonnis niet ten uitvoer gelegd kan worden.
104. Als uw rechtbank dit te ver vindt gaan, dan dienen de detentieomstandigheden - bezien in onderlinge samenhang met de omstandigheid van het *de facto* gedwongen zijn af te moeten zien van een eerlijk proces - in elk geval een belangrijke rol te spelen bij de beantwoording van de vraag welke straf in casu geboden is. De detentieomstandigheden en het *de facto* gedwongen zijn tot een plea bargain dienen zonder enige twijfel een substantiële neerwaartse factor te zijn.
105. Voordat ik toekom aan de beantwoording van de vraag wat die neerwaartse factor concreet in deze zaak zou moeten inhouden alsmede welke andere neerwaartse factoren

¹ A. v. Netherlands; 4900/06

er nog bestaan, is het eerst van belang vast te stellen op basis van welk geldend materieel recht de opgelegde straf zou moeten worden omgezet. Daarna moet bekeken worden hoe de feiten gekwalificeerd moeten worden. Poging of voorbereiding?

106. Ook zal er het nodige gezegd moeten worden over de vraag of W. al D. zich nu wel of niet schuldig heeft gemaakt aan een terroristisch misdrijf.
107. W. al D. is veroordeeld voor betrokkenheid bij een samenzwering om Amerikaanse staatsburgers buiten de Verenigde Staten te doden. Welk equivalent in de Nederlandse strafbepalingen is in deze zaak van toepassing?
108. Zoals hiervoor aangegeven is W. al D. in Nederland strafrechtelijk vervolgd voor zijn betrokkenheid bij datgene wat op de videobeelden te zien is. De voorlopige hechtenis is indertijd door de officier van justitie door middel van twee vorderingen ex art. 67b Sv. uitgebreid met precies dat feit waarvoor hij in de Verenigde Staten is veroordeeld en waarover uw rechtbank zich thans dient te buigen. Ook het gerechtelijk vooronderzoek dat in Nederland tegen W. al D. liep is uitgebreid door middel van een nadere vordering waarop de 30 oktober 2003 feiten nader worden beschreven.
109. Het toepasselijke Nederlandse materiële recht op de aan W. al D. tijdens zijn Nederlandse vervolging strafrechtelijk verweten gedragingen die op 30 oktober 2003 in Falluja hebben plaatsgevonden, is het recht zoals dat gold op 30 oktober 2003. Zoals dat was neergelegd in het op dat moment in werking zijnde Nederlandse wetboek van strafrecht. Daarover kan geen misverstand bestaan.
110. Dat betekent dat bij de beantwoording van de vraag of er bijvoorbeeld sprake is van dubbele strafbaarheid moet worden gekeken naar het Nederlandse materiële strafrecht zoals dat gold ten tijde van het plegen van de strafbare feiten. Een toetsing *ex tunc* derhalve en niet *ex nunc*. Dat is dus een andere toets dan de toets die over het algemeen door de uitleveringsrechter moet worden gedaan. De strafwaardigheid moet in een uitleveringszaak blijken uit de strafbaarheid van het feit naar het recht van de aangezochte staat zoals dat geldt op het moment van beslissen over het uitleveringsverzoek. Dat is een toetsing *ex nunc*.
111. Maar nu het Amerikaanse vonnis ten uitvoer moet worden gelegd in Nederland, geldt een verplichting tot toetsing *ex tunc*. Dit vloeit rechtsreeks voort niet alleen uit de voorgeschiedenis van deze zaak maar ook en vooral uit het legaliteitsbeginsel. Het kan

² *Drozd and Janousek v. France and Spain* (Application no. 12747/87) ECHR 1992

immers niet zo zijn dat de bescherming van het legaliteitsbeginsel die W. al D. genoot tijdens zijn vervolging in Nederland opzij gezet kan worden door zijn uitlevering in verband met dezelfde feiten als waarop die vervolging in Nederland betrekking had. Het legaliteitsbeginsel is een fundamenteel recht dat is neergelegd in art. 1 Sr. en art. 7 lid 1 EVRM. Daarmee kan niet gemarchandeerd worden.

112. Deze vaststelling over het toetsingskader van uw rechtbank is van belang omdat, zoals hiervoor gezegd, het plegen van misdrijven met een terroristisch oogmerk in oktober 2003 nog niet strafbaar was. De wet van 24 juni 2004 (Stb. 290) waarin onder meer het begrip 'terroristisch oogmerk' werd geïntroduceerd is eerst op 10 augustus 2004 in werking getreden.
113. Ook samenspanning tot het plegen van terroristische misdrijven is pas met diezelfde wet strafbaar gesteld. Datzelfde geldt voor de uitbreiding van de strafbaarstelling van de bijzondere voorbereidingshandelingen met het oogmerk bepaalde misdrijven voor te bereiden of te bevorderen in art. 96 lid 2 Sr.
114. De maximum straf op voorbereidingshandelingen voor feiten waarop levenslange gevangenisstraf is gesteld is in 2003 ten hoogste tien jaar en niet zoals thans het geval is vijftien jaar.
115. Dan de vraag of er sprake is van poging of voorbereidingshandelingen.
116. Wanneer wordt gekeken naar de feiten waarop de Amerikaanse straf is gebaseerd, is het duidelijk dat er geen sprake kan zijn van een poging in de zin van art. 45 Sr. Dat blijkt natuurlijk allereerst uit de omstandigheid dat in de Rule 11 Statement of Offense uitdrukkelijk niet wordt gesproken over een poging (attempt), maar over een samenzwering (conspiracy) de aldaar nader omschreven feiten te plegen. Het Amerikaanse strafrecht maakt evenals vrijwel ieder ander rechtsstelsel onderscheid tussen samenzwering en poging. Bij poging moet er ook in het Amerikaanse recht sprake zijn van een begin van uitvoeren.
117. Ook op grond van datgene wat valt te lezen in het proces-verbaal van de sentencing hearing is het evident dat er geen sprake kan zijn van een poging maar hooguit slechts van voorbereidingshandelingen. Dat valt af te leiden niet alleen uit de uiterlijke verschijningsvorm van de ter zitting beschreven handelingen. Maar ook uit datgene wat de aanklagers zelf tijdens de sentencing hearing hebben betoogd.

118. Zie bijvoorbeeld pagina 54 waarin door de aanklagers FBI Special Agent Whitworth wordt opgevoerd die verklaard heeft dat hetgeen op de videobeelden valt te zien het meest *lijkt* op een 155 millimeter artillerie granaat. Zekerheid hierover is er niet. Misschien is het dus helemaal geen granaat.
119. Maar ook al zou het daadwerkelijk een granaat geweest zijn, dan zou volgens diezelfde Whitworth er geen ontploffing hebben kunnen plaatsvinden omdat er geen zogeheten krachtbron te zien viel. Daaraan doet niet af dat ‘zoiets simpels als een aantal AA-batterijen’ genoeg zou zijn geweest om een en ander tot ontploffing te brengen.
120. Maar belangrijker dan dit alles, is natuurlijk het feit dat op geen enkele wijze is gebleken dat er daadwerkelijk door W. al D. en zijn mededaders gepoogd is de mogelijke granaat tot ontploffing te brengen. Er is door de Amerikaanse autoriteiten onderzoek gedaan naar de mogelijke locatie van de videobeelden maar daar is geen uitsluitsel over gekomen. Ik verwijs uw rechtbank naar p. 68 van het proces-verbaal van de zitting van 16 april 2009. Daar zegt een van de aanklagers, dat zij
- “absoluut niet kunnen zeggen waar de gebeurtenissen van de 30^e, de nachtzicht video, hebben plaatsgevonden”.
121. Dus is er ook geen enkele zekerheid over de vraag of het daadwerkelijk tot een ontploffing is gekomen. Men is in het onderzoek niet verder gekomen dan dat er ‘binnen zeven tot tien dagen’ na 30 oktober 2003 bembommen of IED’s zijn ontploft ‘bij een weg waarlangs de heer W. al D. had gereisd’ (zie pagina 69). Dat is veel te vaag.
122. Kortom, uit de Amerikaanse stukken kan op geen enkele wijze een begin van uitvoering – nodig om tot een poging te kunnen komen – worden afgeleid.
123. In het geval uw rechtbank zou oordelen dat de beoordeling van de strafbare feiten toch ex nunc dient te geschieden, dan moet er nog het nodige gezegd worden over de vraag of er al dan niet sprake is van een veroordeling van W. al D. voor een terroristisch misdrijf.
124. Hoewel hiervan op geen enkele wijze sprake is, blijkt deze kwestie in de zaak toch een belangrijk punt van debat te zijn. Want ofschoon het woord ‘terroristisch’ niet voorkomt in de Rule 11 Statement of Offense, wordt met name door de aanklagers in de sentencing hearing uitvoerig stil gestaan bij de vraag of er sprake is van een terroristisch misdrijf.

125. Laat ik vooropstellen dat de gevoerde discussie tussen aanklagers, raadslieden en rechter voor de uiteindelijke beoordeling vooral een academisch karakter heeft. U zult het toch primair moeten doen met de gewaarmerkte kopie van het vonnis. Daarin valt op geen enkele wijze te lezen dat er sprake is van een terroristisch misdrijf. Niets in het formele vonnis wijst er op dat het misdrijf waarvoor W. al D. is veroordeeld door hem is gepleegd met het oogmerk om de bevolking of een deel van de bevolking van de Verenigde Staten ernstige vrees aan te jagen, dan wel de Amerikaanse overheid wederrechtelijk te dwingen iets te doen of te dulden, dan wel de fundamentele politieke, constitutionele, economische of sociale structuren van de Verenigde Staten ernstig te ontwrichten of te vernietigen. Het staat er gewoonweg niet. Dus kan en mag het er ook niet worden ingelezen.

126. W. al D. heeft ook uitdrukkelijk in zijn plea bargain slechts geaccepteerd schuldig te zijn aan het misdrijf samenzwering tot moord op Amerikaanse staatsburgers buiten de Verenigde Staten. Hij heeft niet aanvaard dat hij dit misdrijf gepleegd heeft met het hiervoor omschreven terroristisch oogmerk. Ik wijs uw rechtbank op p. 139 van het proces-verbaal van de zitting van 15 april 2009 waarin zijn raadsman Smith zegt:

“Laat mij dan eenvoudig zeggen dat mijn cliënt geen overeenkomst sloot tot schuldaanvaarding omdat hij toegaf een terrorist te zijn of dat deze zaak een zaak was over terrorisme. Zijn misdaad was samenzwering met de opstandelingen die tot doel hadden het doden van Amerikaanse burgers buiten de Verenigde Staten”.

127. Maar ook als uw rechtbank wel in uw oordeel zou willen betrekken hetgeen ook door de Federale rechter is gezegd tijdens de sentencing hearing, dan nog kan en mag niet geconcludeerd worden dat W. al D. een terrorist is. Integendeel, hij is allesbehalve een terrorist.

128. Toen W. al D. in oktober 2003 naar Irak reisde, was hij sinds het begin van de oorlog in maart 2003, twee keer naar Falluja geweest. Falluja is het dorp waar hij geboren en opgegroeid is. Wat hij op zijn eerdere reizen had gezien had een diepe indruk op hem gemaakt. Hij is aanwezig geweest bij protesten tegen de oorlog op de Dam in Amsterdam. Zijn vroegere vriendin, met wie hij vijf jaar lang een relatie had gehad en die W. al D. had verlaten om met zijn huidige vrouw te trouwen, heeft als getuige een beëdigde verklaring afgelegd waarin zij zegt dat hij zo diep was getroffen door de oorlog in zijn vaderland dat hij in therapie moest. Zij verklaart:

“Ik keek naar W. al D. als hij keek naar de televisiebeelden en dat hij huilde als hij kinderen, Irakese kinderen zag sterven.”

129. Het enige wat W. al D. gedaan heeft is zijn dorpsgenoten helpen in hun strijd tegen de onrechtmatige bezetter van hun land. Een bezetter die al in de periode van de aanvang van de oorlog tot 30 oktober 2003 op grote schaal onschuldige burgers had gedood in haar verzonnen zoektocht naar nooit gevonden massavernietigingswapens van Saddam Hoessein die ooit bij Al Quaida terecht zouden komen. Human Rights Watch spreekt in een rapport van 16 juni 2003 al van ernstige mensenrechten-schendingen als gevolg van een overreactie van de 82ste Airborne-divisie (zie p. 139).
130. Het is van belang hier te herhalen wat namens W. al D. is betoogd op de sentencing hearing en waarbij is gewezen op datgene wat door de andere personen wordt gezegd die op de videobeelden zijn te zien.

“Wij doen dit ter verdediging van onze families en eer en voor huizen van alle moslims. In hun toespraken zeggen zij dat zij kwamen om de Irakezen bij te staan, om de Irakezen te helpen, maar wat zij deden was ons te vernederen, zij behandelden ons zonder respect. Zij hebben ons gedood, onze kinderen en onze families. Ikzelf verloor vier kinderen, onschuldige kinderen. Wat hebben zij voor kwaad gedaan?

(...)

Wij dagen hen overal uit op alle wegen buiten de bebouwing. Binnen de steden zullen wij niet toeslaan; burgers en gezinnen zouden getroffen kunnen worden. Zij hebben al geleden. Zij, de Amerikanen, hebben scholen aangevallen, hebben kinderen geraakt. Zij zijn degenen die granaten gooiden in woonwijken om de mensen in opstand te brengen en dan de schuld te geven aan de Mujahideen. (...) Wij de Mujahideen zullen op de wegen buiten de bebouwing vechten. Voor wat betreft gevechtshandelingen binnen de stad, zijn het de Amerikanen die ze uitvoeren.

Dit is een opstand tegen de militairen, niet tegen de burgers.”(p. 141)

131. Ik sluit mij aan bij het betoog van raadsman Gregory Smith. Dat zijn bijzondere woorden, niet alleen omdat deze afkomstig zijn van de raadsman van W. al D., maar ook omdat de woorden zijn uitgesproken door een Amerikaanse burger die de oorlog in Irak steeds heeft gesteund.

“Het komt erop neer dat de stad waar de heer W. al D. is geboren en waar zijn familie heeft gewoond totdat deze werd gedecimeerd door wapens waarvan hij dacht dat het chemische wapens waren. Hij had het gevoel dat de waarheid over wat er was gebeurd niet naar buiten kwam. Zowel vóór de veldslagen bij Fallujah waar schendingen van de mensenrechten niet werden onderzocht en na die veldslagen toen de stad Maas voor het grootste deel volledig verwoest was, heeft de heer W. al D. actie ondernomen om de opstand in zijn geboorteplaats en die van zijn familie te ondersteunen, niet tegen burgers maar tegen militaire strijdkrachten die door hem werden geacht ongepaste bezetters te zijn.

(...)

En wat de burgers betreft? We zijn gisteren de hele dag hier geweest. Heeft mijn cliënt ooit, ooit iets gezegd over het verwonden van burgers? Ik begrijp dat de wettelijke definitie van “terrorisme” anders zou kunnen zijn, maar ik moet u vertellen dat vanuit mijn lekenstandpunt “terrorisme” iets is dat gedaan wordt zoals het vermoorden van onschuldige mensen en burgers van de algehele bevolking.

Heb ik hier iets gemist? Ik ben pas een paar maanden bij deze zaak betrokken. Er zijn honderdduizenden documenten. Alle uitputtende onderzoeken, is er een enkel stuk bewijs, een enkele verwijzing naar de wens van mijn cliënt om onschuldige burgers te vermoorden, of om iemand te verwonden die geen uniform draagt?

Nee. Alles dat er is, is steun voor een opstand die de Gewapende Strijdkrachten wilde vermoorden die zij als bezetters beschouwden. De enige verwijzingen door mijn cliënt naar burgers was zijn verontruste sympathie voor de burgers die in de oorlog in Irak gevangen waren genomen. Zelfs de belangrijkste band, die van oktober 2003, zoals ik u gisteren heb getoond met de aanhaling die was overgeslagen, gesprekken over het plaatsen van de mijnen op de wegen buiten Fallujah zodat burgerslachtoffers zouden worden voorkomen.

Er moet iemand iets zeggen over de olifant in de kamer, dus zal ik dat gaan proberen.

In een persbericht uitgegeven door het Ministerie van Justitie onmiddellijk nadat de heer W. al D. hier was uitgeleverd, heeft Assistent Advocaat-Generaal Kenneth Wainstein, die hoofd is van de Nationale Veiligheidsafdeling van DOJ, het volgende gezegd: “Wij die optreden in de gelederen van de federale aanklagers zijn vereerd een rol te mogen spelen bij de bescherming van onze militaire collega’s tegen dergelijke dodelijke en lafhartige aanvallen.”

Hij heeft een soortgelijke verklaring uitgegeven nadat de heer W. al D. schuld had bekend, waarbij hij zei dat de DOJ “volledig gebruik zal maken van de wetten en bronnen van het systeem van de strafrechtelijke rechtspraak om Amerikanen te verdedigen, en in het bijzonder leden van onze Gewapende Strafkrachten”.

Dus dit is het waar deze zaak in werkelijkheid om draait. Het Ministerie van Justitie wil dat u weet dat zij onze troepen steunen. Nu wil ik niet zeggen dat het steunen van onze troepen geen waardig doel is, in het bijzonder in oorlogstijd, maar bij de pogingen van het Ministerie van Justitie om onze troepen te ondersteunen door te proberen onze strafwetgeving op deze nooit eerder gebeurde manier uit te breiden, door deze voor de eerste keer in de geschiedenis van de Verenigde Staten toe te passen op een bezet oorlogsgebied, is het juridische landschap fundamenteel veranderd. En de gevolgen op de lange termijn van dit vervagen van de verbindingen tussen de vredeswetgeving en de oorlogswetgeving is eenvoudig gewoon aan het wankelen gebracht.

Er wordt nu hier gezegd dat iedereen die weerstand biedt of samenspannt met anderen in een informele militie, of in andere groepen die niet worden erkend als een officiële militaire strijdkracht, die vecht tegen een bezettingsmacht, onderworpen kunnen worden aan strafvervolging. In andere woorden, terugvechten kan worden opgevat als deelnemen aan een criminele organisatie om te moorden.

Dit betekent dat indien een soortgelijk inzicht zou worden aangenomen in de hele wereld, dat dit het volgende zou betekenen. George Washington zou op goede gronden kunnen worden vervolgd door de Britten als moordenaar. Tijdens onze burgeroorlog, zou iedere Zuidelijke tegenstander van de Unie Strijdkrachten

waarschijnlijk op goede gronden vervolgd hebben kunnen worden als samenzweerder tot moord, en dat zou zeker zo zijn geweest bij iedere boer in Virginia, die schoot op de Unie Strijdkrachten.

Gedurende de Tweede Wereldoorlog zou iedere persoon die geld had gestuurd of mensen had geholpen die zich verdedigden in de Joodse getto's van het bezette Polen door de Duitsers vervolgd hebben kunnen worden als een samenzweerder tot moord in Duitsland.

Ollie North zou op goede gronden vervolgd hebben kunnen worden door de Nicaraguanen voor moord, of samenzwering tot moord, en wij zouden geen geldige gronden hebben gehad om daartegen bezwaar te maken op basis van zijn inspanningen om de Vrijheidsstrijders in Nicaragua te steunen.

Hooggeplaatste DOD functionarissen zouden op goede gronden vervolgd hebben kunnen worden voor samenzwering om Russische soldaten in Afghanistan te vermoorden, of om ons statuut te parafraseren, voor "samenzwering om Russische staatsburgers buiten het territoriale gebied van Rusland te vermoorden, op basis van hun pogingen om Afghaanse rebellen te assisteren, die zich waarschijnlijk ook Mujahidin noemen, gedurende de vele jaren dat Rusland dat land heeft bezet. En de lijst gaat zo verder.

En wat hebben we gekregen voor deze vervaging van de connecties, ik zou het een verdraaiing willen noemen, van het traditionele onderscheid tussen de vredeswetgeving en de oorlogswetgeving, deze niet eerder voorgekomen uitbreiding van onze strafwetgeving? We hebben W. al D., iemand van wie niet kan worden bewezen dat hij ooit op de Amerikaanse troepen heeft geschoten, of deze heeft opgeblazen, vermoord, of zelfs maar heeft verwond, iemand van wie er zelfs niet gezegd kan worden dat hij iemand heeft gerekruteerd voor de verzetsbeweging.

Wel, misschien heeft hij het gedaan, wordt er gezegd, of tenminste heeft hij samen met andere samengespannen die feitelijke schade hebben veroorzaakt, hoewel de waarheid is, zoals is toegegeven, dat niemand het weet.

Maar we weten dat van alle slechte acteurs in Irak, alle moordenaars, alle intriganten, de schurken, de mensen die feitelijk bezig zijn met of pogingen doen tot zelfmoord bombardementen, de mensen die de voornaamste doelen die geraakt moeten worden, hebben aangegeven, en dat is eigenlijk wat Samir A. in Nederland heeft gedaan, hij had in feite belangrijke Nederlandse plaatsen uitgezocht als doelen die vernietigd moesten worden.

Van alle slechte acteurs in Irak, en na alle waarschijnlijke miljoenen dollars in bronnen, waardevolle bronnen uitgegeven door het Ministerie van Justitie en de FBI aan dit onderzoek, om niet eens te noemen hoeveel de Nederlanders hebben uitgegeven, is dit waar het op neerkomt. We hebben W. al D., een 36-jarige man wiens natuurlijke strafblad categorie één is. Een man die samen is gegaan met anderen met hun IEDs langs een geïsoleerde weg is onze de jongen van onze poster. Een partijlid dat niemand zou omschrijven als fundamentalistische zeloot, er wordt niet betwist dat hij een man is die als kind door zijn vader werd geslagen, die bevestigt dat hij emotionele problemen, heeft en die zijn gehele leven behoorlijk goed problemen heeft weten te vermijden totdat hij duidelijk werd geraakt door de klaarblijkelijke vernieling van zijn thuisstad en de vernietiging van zijn familie daar, door te willen helpen en door feitelijk diegenen te helpen die bereid waren een bezettingsmacht te bestrijden die het machtigste leger van de wereld vormde.

Hij heeft geen banden met Osama bin Laden, Al-Qaeda, Zarkaoui, of iemand van enige bekende betekenis.

Wat we in plaats daarvan hebben is het volgende. U weet dat een videomaker een echt gevaarlijk iemand kan zijn. Daarom proberen wij de manier waarop strafbare feiten in oorlogstijd worden vervolgd, fundamenteel te veranderen.

We hebben u al het idee laten weten dat de steun van de heer W. al D. voor een opstand tegen de Gewapende Strijdkrachten van een bezettingsmacht valt onder de oorlogswetgeving en bezetting en niet is onderworpen aan strafrechtelijke vervolging in de Verenigde Staten. U heeft hier een negatieve beslissing genomen.

Dus nu hebben we dat wat Professor Glazier de eerste strafrechtelijke vervolging van de Verenigde Staten in de geschiedenis heeft genoemd van een gedaagde in een bezet Amerikaans oorlogsgebied.

Wanneer het actief steunen van een opstand tegen de Amerikaanse strijdkrachten in Irak een misdrijf is, dan zijn er zonder twijfel honderden, waarschijnlijk duizenden en misschien zelfs tienduizenden mensen die hier daarvoor vervolgd zouden kunnen worden. In feite staan sommige van die mensen momenteel op onze loonlijst, als voormalige leden van verzetsbewegingen die worden betaald om de Amerikaanse regering te assisteren als militaire veiligheidstroepen daar. Zo zij het. Wij hebben een voorwaardelijke schuldbekentenis gegeven en hadden dat onderdeel bewaard voor hoger beroep.

Maar het is eerlijk om te zeggen dat zonder een voorwaardelijk schuldbekentenis die ons toegestaan zou hebben een beroep van deze juridische uitdaging zoals omschreven voor te behouden, de heer W. al D. geen schuld aan dit strafbare feit zou hebben erkend. Het is eerlijk om te zeggen dat indien de schuldbekentenis overeenkomst erop zou hebben gestaan dat hij terrorisme zou toegeven, de heer W. al D. geen schuld aan dit strafbare feit zou hebben erkend. Het is eerlijk om te zeggen dat zonder een aparte zaak bij het D.C. Hooggerechtshof en het feit dat hij een aanzienlijk deel van die straf hier in de Verenigde Staten zou moeten uitzitten zonder een gezamenlijke schuldbekentenis overeenkomst, hij geen schuld zou hebben bekend in deze federale zaak.

Omdat hoewel er duidelijk een feitelijke basis is voor deze bekentenis, die we erkennen, hebben wij ook in overweging genomen dat dit een verdedigbare zaak is.

En het is eerlijk om te zeggen dat indien er geen Nederlandse straf zou zijn, hervonnissen, waartoe hij gerechtigd zal zijn om deze opgelegd te krijgen bij zijn terugkeer in Nederland, de heer W. al D. niet zou hebben ingestemd met een vonnis in de Verenigde Staten van 25 jaar.

(...)

132. Al D. is niet voor een terroristisch misdrijf veroordeeld. Hij is geen terrorist.

133. Maar ook al zou uw rechtbank al hetgeen hiervoor is betoogd naast u neerleggen of verwerpen, dan is evident dat de 25 jaar gevangenisstraf een draconische straf is die slechts op basis van richtlijnen met verplichte minimum straffen tot stand is gekomen en ook slechts aan de hand daarvan valt te begrijpen. Het heeft in het geheel niets van doen met een straf die past bij de ernst van de feiten. Anders gezegd, de 25 jaar

gevangenisstraf die is opgelegd is gespeend van iedere redelijke en begrijpelijke uitleg die in het kader van een straftoemeting behoort te worden gehanteerd.

134. Deze absurd hoge gevangenisstraf past overigens in het repressieve strafrechtelijke klimaat in de Verenigde Staten. Het toeval wil dat in het een na laatste nummer van *The Economist* (**productie 9**) uitvoerig wordt stil gestaan bij het strafrechtklimaat van de VS. In dat nummer van *The Economist*, dat bepaald geen progressief tijdschrift te noemen valt, heeft de cover als titel: *Why America locks up too many people*. In het stuk is onder meer het volgende te lezen.

“Justice is harsher in America than in any other rich country. Between 2.3m and 2.4m Americans are behind bars, roughly one in every 100 adults. If those on parole or probation are included, one adult in 31 is under “correctional” supervision. As a proportion of its total population, America incarcerates five times more people than Britain, nine times more than Germany and 12 times more than Japan. Overcrowding is the norm. Federal prisons house 60% more inmates than they were designed for.”

135. Dat W. al D. uiteindelijk noodgedwongen heeft ingestemd met de hoogte van 25 jaar gevangenisstraf was slechts door één reden ingegeven, namelijk het terechte vertrouwen dat de opgelegde straf door een Nederlandse rechter substantieel naar beneden zou worden bijgesteld.
136. Wat zou de Nederlandse strafrechter hebben opgelegd als er zou zijn gebeurd waar W. al D. recht op had gehad en hij hier berecht en veroordeeld zou zijn? Het ligt het meest voor de hand om aansluiting te zoeken bij de veroordelingen die er in Nederland zijn geweest voor zaken waarbij het ging om het voorbereiden van het plegen van aanslagen. Hierbij moet natuurlijk direct worden aangetekend dat de vergelijking eigenlijk mank gaat omdat W. al D. de feiten nu juist niet met een terroristisch oogmerk heeft gepleegd.
137. Samir A. werd door het gerechtshof Amsterdam – na eerder tot twee keer toe te zijn vrijgesproken – tot vier jaar gevangenisstraf veroordeeld voor het voorbereiden van aanslagen in Nederland op onder meer het AIVD-gebouw en het Korps Commando troepen in Roosendaal.
138. In het kader van de zogeheten Piranha-zaak werden vier verdachten door het Hof te 's-Gravenhage niet alleen veroordeeld voor het samenspannen tot en het voorbereiden van het plegen van aanslagen in Nederland, maar ook voor deelneming aan een terroristische organisatie. U herinnert zich vast nog wel de video die Samir A. had

gemaakt van zich zelf waarin hij de gewapende strijd aankondigde. Hij en de anderen kregen straffen opgelegd variërend van 4 tot 9 jaar.

139. In de Hofstad-zaak veroordeelde de Rechtbank 's-Gravenhage leden van de Hofstadgroep tot straffen variërend van 1 tot 2 jaar voor deelnemen aan een organisatie die als oogmerk had het voorbereiden van het plegen van aanslagen in Nederland.
140. Al deze strafbare feiten waren volgens de Rotterdamse en Haagse strafrechters gericht op het doden van onschuldige burgers. Dus niet op zwaar bewapende militaire tegenstanders in een oorlog.
141. Daarbij komt dat er geen twijfel kan bestaan over het feit dat W. al D. natuurlijk helemaal niet behoorde bij het groepje opstandelingen dat op de videobeelden is te zien. Het is aan zijn kleding te zien dat hij niet bij de groep hoort. Hij draagt een kostuum dat hij nog aanhad van zijn huwelijk, terwijl de anderen zichtbaar als strijders zijn gekleed.
142. Dat blijkt natuurlijk ook uit het feit dat hij de opstandelingen vragen stelt en om uitleg vraagt over hoe de zichtbare IED precies werkte. Het is ook volkomen onwaarschijnlijk dat W. al D. überhaupt zou hebben geweten hoe je een bermbom in elkaar knutselt en tot ontploffing kan brengen. Daarvoor moet je veel militaire kennis hebben. Iets wat iedere mannelijke Irakees heeft omdat hij onder Saddam Hoessein verplicht in militaire dienst is geweest. W. al D. daarentegen is Irak ontvlucht op 20-jarige leeftijd en heeft geen enkele kennis van IED's en heeft dat als dameskapper in Amersfoort ook niet opgedaan.
143. Zijn grote fout is zijn naïviteit geweest. Toen de opstandelingen hem op die 30 oktober 2003 zagen rondlopen met zijn camera, dit niet vertrouwden en hem dwongen uitleg te geven waarom hij aan het filmen was, heeft hij ze zijn eerdere filmbeelden laten zien en hen ervan weten te overtuigen dat hij geen Amerikaanse spion was, maar dat hij de wereld juist wilde laten zien wat de Amerikaanse troepen in Falluja hadden aangericht. Toen dat lukte en deze jongens hem ervan overtuigden dat hij hen moest filmen en de beelden de wereld in te sturen, is hij simpelweg te enthousiast geworden en is hij in plaats van achter de camera te blijven ervoor gaan staan. Dat is alles. Niets meer en niets minder.
144. En neen, hij was daar niet als journalist, zoals hij eerder tegenover de Nationale Recherche heeft verklaard. Hij ging zich op een gegeven moment slechts als zodanig voelen. Reden overigens waarom hij indertijd na zijn terugkomst SBS heeft gebeld met

de vraag of men misschien belangstelling had voor de videobeelden. En neen, hij is niet gekidnapt door de opstandelingen, maar is wel – met een geweer op hem gericht – gedwongen geweest mee te gaan met de opstandelingen om uitleg over zijn filmactiviteiten in Falluja te geven. Ook dat verhaal van de kidnap heeft hij tegen de Nationale Recherche aangedikt.

145. Kortom, deze feiten verdienen slechts een gevangenisstraf van beperkte duur. Substantieel minder in elk geval dan de vier jaar die Samir A. heeft gekregen voor zijn eerste zaak of de straffen die andere verdachten in de Piranha-zaak en de Hofstad-zaak hebben gekregen. En als we dan vervolgens rekening houden met de consequenties van de hiervoor gevoerde verweren dan moge duidelijk zijn dat we nog slechts enige maanden overhouden.
146. Tot slot moet worden opgemerkt dat er voor uw rechtbank geen enkele reden bestaat op grond waarvan u een hogere straf zou moeten opleggen dan in Nederland voor dit soort feiten gebruikelijk zou zijn. Met andere woorden, er is geen enkele verplichting om bij de Amerikaanse rechtsorde aan te sluiten en een hogere straf dan hier gebruikelijk zou zijn op te leggen. Dat mogen WOTS-rechters in bepaalde gevallen doen. Bijvoorbeeld als het gaat om overtreding door een gevonnist persoon van de opiumwet in een land als bijvoorbeeld Zweden of Engeland. Het is een feit van algemene bekendheid dat de straffen daar veel hoger zijn dan in Nederland. Als je daar als Nederlander de strafwet overtreedt dan heb je kennelijk dat risico op de koop toegenomen. Dan kan een omgezette straf dus hoger uitvallen dan Nederlandse maatstaven normaal gesproken meebrengen.
147. Van een *culpa in causa* aan de zijde van W. al D. is natuurlijk geen enkele sprake. Hij is de eerste persoon in de Amerikaanse geschiedenis die vervolgd is voor een gewone Amerikaanse strafrechter voor dit soort feiten. Hij kon onmogelijk weten dat zijn lot zou zijn dat hij in Washington DC zou worden vervolgd voor zijn naïviteit in Falluja.
148. Dat de Amerikaanse rechtsorde is geschonden en dat hij dat zou moeten hebben geweten is een vergezocht argument in het licht van dit internationaal gewapende conflict waarbij honderdduizenden slachtoffers zijn gevallen en vele Amerikaanse militairen zijn gewond of gedood.

149. Dan nog een aantal opmerkingen over de mishandeling. De voor de mishandeling van de bewaarder opgelegde straf verandert weinig aan de hoogte van de door uw rechtbank op te leggen straf.
150. Allereerst omdat uit de stukken blijkt dat deze straf ‘*concurrent*’ opgelegd is. Dat wil zeggen, gelijktijdig met de door de Federale rechter opgelegde straf. Nu kent het Nederlandse recht het fenomeen van *concurrent sentences* niet, maar het is in elk geval de bedoeling geweest van de Amerikaanse autoriteiten dat W. al D. – zou hij niet zijn teruggeleverd aan Nederland – in de VS nooit meer dan 25 jaar zou moeten zitten. Als dat zo is, kunnen we natuurlijk niet in Nederland doen alsof er wel ineens twee straffen zijn die bij elkaar moeten worden opgeteld.
151. In het geval uw rechtbank dat verweer niet zou volgen, dan is het de vraag of er sprake is van zware mishandeling van de bewaarder. Uit de medische rapporten valt niet zonder meer af te leiden dat er sprake is van zwaar lichamelijk letsel. Er bevinden zich in het dossier een drietal medische rapporten waarin wordt gesproken over ‘mild closed head injury with mild contusion in the left occipital lobe’ en over ‘mild cognitive impairment’ van de geheugenfuncties. Er is in elk geval geen sprake van letsel dat geen uitzicht op volkomen genezing overlaat of voortdurende ongeschiktheid tot het uitoefenen van het beroep van gevangenisbewaarder. Integendeel, de arts die hem heeft behandeld verklaart dat de bewaarder gewoon aan het werk kan.
152. Voorts is onduidelijk of het letsel alleen door W. al D. is veroorzaakt. Immers, er was sprake van een massale opstand in de DC Jail en op foto’s is te zien dat vele tientallen gedetineerden bij de vechtpartij betrokken zijn. Zoals hiervoor is opgemerkt, zijn met W. al D. ongeveer twintig medegedetineerden na de vechtpartij in isolatie gegaan. Het is bepaald niet uitgesloten dat één van deze gedetineerden de betreffende bewaarder ook een trap heeft gegeven. Toegegeven, dat is speculatie, maar ook hier geldt dat W. al D. geen fatsoenlijk eerlijk proces op tegenspraak heeft gehad waar hij dat verweer heeft kunnen voeren.
153. Bovendien moet de mishandeling wel in een context worden geplaatst. Allereerst is de diepe frustratie van W. al D. over zijn behandeling in de DC Jail door bewaarders een factor die moet meewegen bij de beoordeling van dit feit. De kans die hij kreeg om een vertegenwoordiger van dit gevangenisregime een paar trappen te verkopen heeft hij – niet geheel onbegrijpelijk – direct aangegrepen. Natuurlijk, dat mag niet en neemt ook

de strafbaarheid van zijn handelen niet weg, maar we kunnen er ons van alles bij voorstellen.

154. Ten tweede moet de groepsdruk van de ‘gang’ waarbij hij zich – zoals hiervoor gezegd – noodgedwongen heeft moeten aansluiten om te kunnen overleven in de gewelddadige gevangenispopulatie ongetwijfeld hebben bijgedragen aan zijn in een flits genomen beslissing om de bewaarder een trap tegen zijn hoofd te geven.
155. Tot slot nog de vraag of de bewaarder een ambtenaar in dienstbetrekking is. Voor die vaststelling biedt de omschrijving van de feiten onvoldoende aanknopingspunten.

Conclusie

156. Gelet op het al hetgeen hiervoor is betoogd, dient primair de tenuitvoerlegging van het Amerikaanse vonnis te worden geweigerd wegens een flagrante schending door de Verenigde Staten van art 3 jo. 6 EVRM.
157. In het geval dat uw rechtbank niet de zwaarst denkbare gevolgtrekking wil verbinden aan deze flagrante schendingen van de fundamentele rechten van W. al D. en het vonnis voor tenuitvoerlegging vatbaar acht, dan dienen subsidiair deze flagrante schendingen door de VS van voornoemde bepalingen van het EVRM te leiden tot een substantiële matiging van de op te leggen straf. Een substantiële matiging zou naar het oordeel van de verdediging minstens 50 % moeten zijn.
158. In combinatie met de andere hiervoor besproken neerwaartse factoren en gelet op de wijze waarop de Nederlandse strafrechter in een vergelijkbaar geval de strafwaardigheid zou beoordelen, zou een gevangenisstraf van niet meer dan tussen één en drie jaar in de rede liggen.
159. Er is dan ook één ding dat uw rechtbank vandaag, of in elk geval zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is, moet doen. En dat is W. al D. op de kortst mogelijke termijn in vrijheid stellen.
160. Want ook al zou uw rechtbank over twee weken oordelen dat er geen sprake is van een *flagrant denial of justice* en dat tot tenuitvoerlegging van het Amerikaanse vonnis zou kunnen worden overgegaan, dan is er nu al sprake van een met art. 67 lid 3 Sv. vergelijkbare situatie. Immers zelfs in het niet waarschijnlijke geval dat u het betoog van de officier van justitie zou volgen en zou oordelen dat het allemaal wel meeviel met de detentieomstandigheden die W. al D. heeft moeten ondergaan, is nu al evident dat hij

niet een straf kan krijgen die langer is dan de tijd die hij in voorlopige hechtenis heeft doorgebracht.

161. W. al D. zit vandaag vijf jaar en drie maanden vast. Dat is op een maand na het equivalent van acht jaar gevangenisstraf. De maximum aan hem op te leggen straf is op grond van art. 46 lid 3 Sr. (geldend ten tijde van 30 oktober 2003) 10 jaar voor voorbereidingshandelingen en een jaar voor de mishandeling. (een derde van het maximum van drie jaar) Dat is dus elf jaar in totaal en zeker niet de twintig jaar waarover de officier van justitie sprak tijdens de vorige zitting.
162. Het gebeurt in Nederland zelden dat de maximum gevangenisstraf wordt opgelegd. De hiervoor aangehaalde voorbeelden uit de Piranha zaak, de Hofstad zaak en de eerste strafzaak tegen Samir A. illustreren dat. Indien uw rechtbank dus alle verweren van de verdediging zou verwerpen, geen enkel oog zou hebben voor wat W. al D. door de Nederlandse en Amerikaanse justitiële autoriteiten is aangedaan en ook nog eens een voor Nederlandse begrippen relatief zeer hoge gevangenisstraf van acht jaar zou opleggen, dan heeft hij dat dus vandaag op een maand na uitgezeten.
163. Die maand mag u hem wel gunnen. Want er hoeft geen vrees te bestaan dat hij na zijn vrijlating nergens heen zou kunnen. Zijn broer heeft al die vijf jaar zijn woning aan de Lupinestraat in Amersfoort aangehouden. W. al D. kan zo intrekken bij zijn echtgenote die inmiddels een vreemdelingenstatus heeft. Daarnaast heeft zijn broer in Amersfoort een goed lopende kapperszaak waar W. al D. op enig moment weer zou kunnen gaan werken.
164. Kortom, ik doe een klemmend beroep op uw rechtbank zo snel als mogelijk is een einde te maken aan deze zwarte bladzijde in de geschiedenis van de Nederlandse strafrechtspleging en W. al D. in vrijheid te stellen.